

N:o 137.

Ank. till Riksd. kansli den 15 maj 1907, kl. 9 f. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af vissa lägenheter från förra regementspastorsbostället $\frac{3}{4}$ mantal Bondeby n:o 2 i Södermanlands län.

(I. A.)

I en den 19 april innevarande år till Riksdagen aflåten, till statsutskottet för förberedande behandling remitterad proposition (n:o 178) har Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva,

dels att de till förra regementspastorsbostället $\frac{3}{4}$ mantal Bondeby n:o 2 i Stigtomta socken af Södermanlands län hörande lägenheterna Paulinstugan, Jonslund n:o 2, Anderslund och Björklunda måtte med de för dem å en af förste landtmätaren Herl. Rob. Linder år 1905 öfver hemmanet upprättad karta utmärkta områden från hemmanet afsöndras och försäljas, Paulinstugan till änkan Emma Johanna Österberg mot en köpeskilling af 10 kronor, Jonslund till änkan Charlotta Ericson mot en köpeskilling af 100 kronor, Anderslund till A. Janson mot en köpeskilling af 50 kronor och Björklunda till A. A. Pettersson mot en köpeskilling af 350 kronor, samtliga köpeskillingar att erläggas konstant vid tillträdet den 14 mars 1909 samt i öfrigt på de i 6:e punkten af kungl. skrivelsen till domänstyrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner omförmälda villkor,

dels att lägenheterna Jonslund n:o 1, Odlingen, Gölstugan och Basängen måtte med de för dem å samma karta utmärkta områden från

hemmanet afsöndras och hvar för sig i enlighet med föreskrifterna i 8:de och följande punkterna af berörda nådiga skrifvelse utbjudas till försäljning med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1909 och under villkor, att de å Jonslund n:o 1 och Gölstugan befintliga svinhus och bodar ej inginge i försäljningen af dessa lägenheter; att rätt till utfartsväg skulle tillkomma innehafvaren af Odlingen öfver Jonslund n:o 1 och innehafvaren af Gölstugan öfver stamhemmanets skogsmark, Odlingen och Jonslund n:o 1, samt att stamhemmanet skulle äga rätt till vinterväg öfver Gölstugan för skogsprodukters utforslande till sjön Långhalsen, dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar inflöte, måtte, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anført följande:

»I underdånig skrifvelse den 1 nästlidne mars har domänstyrelsen anmält, att vid under år 1906 å det för statsverkets räkning till den 14 mars 1909 utarrenderade förra regementspastorsbostället $\frac{3}{4}$ mantal Bondeby n:o 2 i Stigtomta socken och Jönäkers härad af Södermanlands län hållen uppskattning för förnyad utarrendering af detta hemman, som lämnar mer än 600 kronor i årligt arrende, uppskattningsmännen väckt förslag om afsöndring och försäljning från hemmanet af åtskilliga lägenheter; och har domänstyrelsen underställt det väckta förslaget Kungl. Maj:ts nådiga pröfning samt därvid öfverlämnat instrumentet öfver berörda uppskattningsförrättning jämte öfriga till ärendet hörande handlingar, däribland en af förste landtmätaren Herl. Rob. Linder år 1905 öfver hemmanet upprättad karta med beskrifning, äfvensom en af bemälda Linder författad beskrifning öfver de föreslagna afsöndringarna.

Af dessa handlingar inhämtas bland annat följande.

Hemmanet är beläget nära landsvägen mellan Nyköping och Vrena, 2 nymil från Nyköping och 0,4 nymil från närmaste järnvägsstation, Stigtomta. Det innehåller en areal af sammanlagdt 117 hektar 88,7 ar, fördelade i tre från hvarandra genom andra ägor skilda skiften, nämligen hemskiftet, skogsskiftet och Basängen, det sistnämnda bebyggdt med en kronan tillhörig lada.

Å skogsskiftet finnas två insynade torp, benämnda Jonslund n:o 1 och Gölstugan, belägna på ett afstånd af 3—4 kilometer från gården, det sistnämnda vid en vik af sjön Långhalsen. Förutom kronan tillhöriga byggnader, bestående af boningshus, fähus och loge, finnas å

hvardera af dessa torp tillika svinhus och bod. Vidare finnas intill torpet Jonslund två med innehafvarna tillhöriga boningshus försedda lägenheter, Jonslund n:o 2 och Anderslund, hvilka bebos, den förra af torparänkan Charlotta Ericson och den andra af förre rättaren A. Janson och dennes hustru.

På skogsskiftets gräns mot annan egendom ligger en lägenhet, kallad Paulinstugan, hvars innehafvare, änkan Emma Johanna Österberg, äger ett bostadshus, som till en tredjedel är beläget å hemmanets mark.

Å hemskiftet finnes invid allmän väg en lägenhet, benämnd Björklunda, försedd med hemmanets arrendator A. A. Pettersson tillhörigt boningshus.

Uppskattningsmännen hafva ansett, att såväl förenämnda bägge torp, som låge på så stort afstånd från gården, att någon dagsverksgång ej gärna kunde ifrågakomma, och de därintill belägna lägenheterna, som äfven ett annat område af skogsskiftet, benämndt Odlingen, som vore obebyggdt, äfvensom lägenheten Björklunda och den för sig belägna Basängen borde från hemmanet afsöndras.

Enligt uppskattningsmännens förslag skulle de sålunda ifrågasatta afsöndringarna omfatta, vägar oberäknadt, följande å förenämnda karta med siffror i rött och, förutom hvad beträffar Basängen, med röda gränslinjer angifna områden, nämligen:

Paulinstugan, betecknad med n:o 1, ägofiguren n:o 124 om 0,8 ar;

Jonslund n:o 2, betecknad med n:o 2, ägofiguren n:o 125 samt delar af ägofigurerna n:ris 123 och 126 om tillhoppa 13,1 ar;

Anderslund, betecknad med n:o 3, delar af ägofigurerna n:is 126 och 127 om tillhoppa 4 ar;

Jonslund n:o 1, betecknad med n:o 4, ägofigurerna n:is 111—122 samt delar af ägofigurerna n:ris 85, 87, 123 och 127 om tillhoppa 8 hektar 91,3 ar;

Odlingen, betecknad med n:o 5, ägofigurerna n:is 96—99, 101—110 samt delar af ägofigurerna n:ris 85, 87, 88 och 90, om tillhoppa 6 hektar 76,8 ar;

Gölstugan, betecknad med n:o 6, ägofigurerna n:is 129—142, 144, 145, 147—154, 156—165, 167—169 samt delar af ägofigurerna n:ris 93 och 95 om tillhoppa 18 hektar 12,7 ar;

Björklunda, betecknad med n:o 7, ägofigurerna n:is 54, 54 a och 54 b samt delar af ägofigurerna n:ris 53, 55 och 58 om tillhoppa 1 hektar 67,7 ar; samt

Basängen, betecknad med n:o 8, ägofigurerna n:ris 66—75 och 77—84, om tillhoppa 10 hektar 77,5 ar.

Paulinstugan har saluvärderats till 10 kronor, lägenheten Jonslund n:o 2 till 100 kronor, Anderslund till 50 kronor, torpet Jonslund n:o 1 till 5,300 kronor, Odlingen till 3,000 kronor, Gölstugan till 3,800 kronor, Björklunda till 350 kronor samt Basängen till 4,400 kronor.

Vidare hafva uppskattningsmännen föreslagit, att utfartsväg måtte förbehållas för lägenheten Odlingen öfver torpet Jonslunds område och för Gölstugan öfver samma område, lägenheten Odlingen och hemmanets bibehållna skogsmark, samt att vinterväg för skogsprodukters forslande från stamhemmanet måtte förbehållas öfver Gölstugans område till sjön Långhalsen.

Ågarna af bostadshusen å lägenheterna Paulinstugan, Jonslund n:o 2, Anderslund och Björklunda hafva ansetts böra erhålla hembud att inköpa sina lägenheter, och har Kungl. Maj:ts befallningshafvande meddelat dem sådana förelägganden, som omförmälas i 6:te punkten af nådiga skrifvelsen till domänstyrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner, hvarefter de inom föreskrifven tid inkommit med af behörig borgen åtföljda skriftliga förklaranden, att de en hvar önskade inköpa sin lägenhet med det till afsöndring föreslagna området mot köpeskilling, motsvarande det åsatta saluvärdet, att kontant vid tillträdet erläggas.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har förklarat sig icke hafva något mot uppskattningsmännens yttrande och förslag att erinra.

Därjämte har i en till domänstyrelsen inkommen ansökning innehafvaren af torpet Jonslund n:o 1 C. G. Andersson anhållit, att som nämnda torp vid förberörda arrendeuppskattning föreslagits till afsöndring och försäljning, honom måtte medgifvas rätt att inköpa torpet för det åsatta saluvärdet och på de villkor i öfrigt, som af styrelsen bestämdes.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som erhållit remiss å denna ansökning, har uti skrifvelse till domänstyrelsen den 22 januari innevarande år med bifogande af infordrade yttranden från vederbörande domänintendent och kronofogde och under framhållande, att sökanden å torpet ägde allenast ett svinhus och en bodbyggnad, i likhet med domänintendenten och kronofogden förklarat sig anse ansökningen icke emot föreskrifterna i åberopade nådiga skrifvelsen den 25 september 1896 kunna bifallas.

För egen del har domänstyrelsen, som lika med Kungl. Maj:ts befallningshafvande ansett torparen C. G. Anderssons ansökning icke förtjäna afseende, instämt i det af uppskattningsmännen gjorda förslag.»

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts för-
varande framställning.

Stockholm den 14 maj 1907.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.
